

"סוד החשמל"

עצמות 3א את אי"ה בקרוה

ד' מתוך סדרת הספרים

גליון חג שמחת תורה ושבט בראשית ה' אלפים תשע"א "תעוררו את האהבה עד שתחפץ", [מותר לצלם לזיכוי הרבים]

תורה מזון, מצוות לבושים

מהמזנה שלא לאכל מעץ הדעת, ולאחר שחטא כתוב "וידעו כי עירמם הם".

מובא בספר 'מענינה של תורה' (פ' נצבים בשם החידושי הר"ם) על הכתוב (תהלים קיט, צג) "לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתי" שדוד המלך התפלל שכשם שאינו שוכח לאכל, דבזה תלויה חיותו, כך לא ישכח ללמד תורה, שהיא המזון הרוחני "כי בם חייתי". וכן מובא ברבנו בחיי (בראשית א, כז) מחו וחפו של אדם כנגד החכמה שהיא פנימית, וכן במלת חכמה נרמז מח חך.

מובא בלק"ת (בחקתי מח.) כשם שהחטה מזון הגוף, כך התורה מזון הנשמה, כ"ב אותיות התורה כמנין חיט"ה. רואים שהתורה היא בחינת מזון, בחינת חטה. וכן הכתוב המדבר על הפן (שמות טו, טו) "זה הדבר אשר צנה יהנה לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת מספר נפשתיכם איש לאשר באהלו תקחו" יש בו את כל כ"ב אותיות התורה, ודבר זה מצינו רק פעמים בכל התורה.

מצינו בגמ' (ר"ה טו) שפינו שפפסח נדונין על התבואה, אם אדם רואה שהיתה לו הצלחה בתבואה בשנה זו, יקדים לזרע את הזריעה השנייה, כדי שתצמח בשנה זו, ותכלל בברכה. נראה דגם בתורה שהיא בחינת תבואה, אם אדם רואה שיש לו יותר הצלחה בלמוד התורה בזמן מסוים כגון ביום, או בלילה, ירבה את הלמוד בזמן זה וינצלו לתורה. וכפי שבארנו במאמר 'חציו לה' וחציו לכם' על נשמות ששרשן מצד הימין שנהנים יותר מלמוד ביום, ונשמות ששרשן מצד השמאל שנהנים יותר מלמוד בלילה.

וכן כתוב (ישעי' נה, ב) "שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענגו בדשן נפשכם" ובכ"ד ק שם כמו שהדבר שהוא שמו ודשן, הוא תענוג הגוף, כן התורה והחכמה הוא תענוג הנשמה וחייה.

מצינו בגמ' (עירובין נד:) מה דד זה כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו חלב, אף דברי תורה כל זמן שאדם הוגה בהן מוצא בהן טעם. נראה דכשם שבמזון הגשמי גם כשאדם אוכל אותו אכל שאכל אתמול, מרגיש בו טעם, כך במזון הרוחני, גם אם לומד מה שכבר למד, מוצא בהן טעם חדש. ובספר 'אמרי נעים' (ד"קוב) מבאר מדוע התורה נמשלה לחלב אם, דחלב אם הוא המשקה היחיד שיש בו גם תכונת משקה וגם תכונת מזון, ומי ששותה אותו אינו צריך לאכילה ושתייה נוספים, כך התורה יש בה את כל בחינות המזון. וכן מצינו בגמ' (שם נד.) חש בכל גופו יעסק בתורה, שנגאמר "ולכל בשרו מרפא", ורואים שכשם שהמזון

מובא ב'תניא' (פ"ה) שהתורה היא בבחינת מזון, והמצוות הן בבחינת לבושים, ומבאר על פי זה את הגמ' (מנחות צט:) אפלו לא שנה אדם אלא פרק אחד שחרית, ופרק אחד ערבית, קיים מצות "לא ימוש ספר התורה הזה מפין" ולכאורה זה סותר את הפסוק (יהושע א, ח) "והגית בו יומם ולילה", ומבאר שם שכמו במזון גשמי, האדם יכול להתקיים על פת חרבה, ולהסתפק בזה, כך במזון הרוחני בתורה, הוא יכול להתקיים ולהסתפק על פרק אחד שחרית וערבית, ואם רוצה לאכל הרבה מעדנים ומטעמים, ילמד יומם ולילה. וכן מצינו בזהר (תיקונים קמ:) שמי שקורא בתורה מהר הוא בבחינת עשו שאוכל מהר, כמו שכתוב "הלעיטני נא". ורואים שתורה היא בבחינת מזון. וכן הר"ת של הכתוב (משלי יח, ד) "נחל נבע מקור חכמה" בגימטריא קמח דהחכמה היא בבחינת קמח. **שמעתי** פרוש מהרה"צ ר' חיים ברים זצוק"ל על הכתוב (בראשית כז, טו) "ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן". וברש"י, החמדת הנקיות, שרבקה לקחה את בגדי עשו הנקיות את מצות כבוד אב שהיתה לו, שזה היה הבגד הנקי שלו, ובזכות זה רצה לקחת את ברכותיו של יצחק, "ותלבש את יעקב", על ידי שיעקב מסר נפשו למצות כבוד אם, לבוא במרמה לקחת את הברכות, היא הלבשה אותו במצות כבוד אם בדרגה של מסירות נפש, ובזכות זה גבר על עשו ולקח את הברכות.

מצינו בזהר (תיקונים כב.) מזון הוא תורה, כסות זה כסוי של ציצית, ועטיפה שלו, ותפלין של יד שנגאמר בה "תפלה לעני כי יעטוף". רואים שהתורה היא בחינת מזון, והמצוות הן בבחינת לבושים. וכן מצינו בזהר (פקודי רכט:) הרי העמידוהו שמעשים טובים של אדם שעושה בזה העולם אלו מעשים מושכים מאור הזיו העליון לבוש להתקן בו לאותו עולם להראות לפני הקב"ה, ובאותו לבוש שלובש נהנה ורואה תוך מראה שמאירה.

נראה דלכן נסח התפלה "והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו, ובפיות עמך בית ישראל. שנגיש ערבית של התורה בפה דינקא, דהתורה היא מזון, והנאת המזון היא בפה, וכן כתוב (תהלים מ) "ותורתך בתוך מעי". וכן מצינו בזהר (לך לך פח:) ישב ועמל בתורה לימים ונקנסה חמדת התורה במעיו. וכפי שבארנו במאמר 'הנאת גן עדן' שהאכילה בגן עדן היא מהתורה ממש, וכן הלבושים מהמצוות ממש, ולאדם הראשון היה לבוש

הגשמי מבריא את כל גופו של האדם, כן התורה מבריא את כל גופו של האדם.

מְצִינוּ בְּגָמ' (ברכות כא). אָמַר ר' יוֹחָנָן לְמַדְנֵי בְרַכַּת הַתּוֹרָה לְאַחֲרֶיהָ מִן בְּרַכַּת הַמַּזֵּן מִקַּל וְחֹמֶר, וּבְרַכַּת הַמַּזֵּן לְפָנֶיהָ מִן בְּרַכַּת הַתּוֹרָה מִקַּל וְחֹמֶר. ושתי ברכות אלו הן הברכות היחידות שחיובו מן התורה, (ע' במ"ב מ זא ל גבי ברכת התורה מדאורייתא), ורואים קשר בין מזון לתורה.

וְכֵן מְצִינוּ בְּגָמ' (מנחות יז). אָמַר רַב הַמְנוּנָא הָא מִלְתָּא אַבְלַע לִי רַבִּי חֲנִינְא, וּבְרַשׁ"י אַבְלַע לִי, הִטְעִימֵנִי וְלִמְדֵנִי. ורואים שרבי המנונא המשיל את הלמוד לאכילה.

מוֹבָא בְּט"ז (יר"ד רכא, מג) שְׁבַתוֹרָה אֵין אֵת הַכָּלל שְׁיֵשׁ בְּמַצּוֹת ש'לֹאוּ לְהִנּוֹת נִתְנוּ, דבתורה יש הנאה בגשמיות, ואם אדם מודר הנאה מחברו מתר לו להשאיל ממנו חפץ של מצוה, ואסור לו להשאיל ספר ללמד בו. ומבאר לדברינו דתורה היא מזון שנוכנס בפנימיות ויש ממנו הנאה, מה שאין כן מצוות שמסמלות את המקיפים אין בהן הנאה בפנימיות בעולם הזה. וכן מובא בספר 'קהלות יעקב' (ברכות סימן כ"ב) שבברכות התורה יש שני חלקים, הברכה הראשונה "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ וְכו'" לְעֵסֶק בְּדַבְרֵי תוֹרָה" היא ברכת המצוות, והברכה "אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ" היא ברכת הנהיגין על ההנאה מלמוד התורה כמו ממזון. וכן מובא בפרוש ר' אברהם מן החר (נדריים מח.) מצוות למוד, עקר הצווי הוא כְּדֵי לְצִיר הָאֱמֶת וְלִהְתַּעֲנֵג וְלִהְנוֹת בַּמַּדְע לְשִׂמְח לְבָבוּ וְשִׂכְלוּ, כְּדַכְתִּיב "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְחֵי לֵב", הִילָכֵךְ לֹא שִׁיךְ לְמִימַר בְּמַצּוֹת תִּלְמוּד דְּלֹא נִתְּנוּ לְהִנּוֹת, שְׁעֵקֶר מַצּוֹתוֹ הִיא הַהֲנָאָה וְהַתַּעֲנוּג בָּמָה שְׁמַשִּׁיג וּמִבֵּין בְּלִמּוּדוֹ.

נִרְאָה דְאֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיל הוֹצָאת סֵפֶר חֲדוּשֵׁי תוֹרָה כְּפִתִּיחַת מִסְעָדָה. דכשם שבמסעדה גשמית אדם מציע לאחרים את המזון שבשל ואפה וערך וכו', כך אדם שמגיש חדושי תורה שהוא הכין וערך וכו', הרי הוא כפותח מסעדה, וכשאדם פותח ספר לעין בו הרי זה בבחינת כניסה למסעדה של אותו אדם שחבר את הספר. על דרך זה נראה דאפשר להמשיל את תכן הענינים שבספר לתפריט המגש במסעדה קדם הארוחה. וכשם שבמסעדה בוחר האדם מה לאכל, כך במסעדה הרוחנית בספר, מעין האדם בתכן ובוחר את המזון הרוחני אותו הוא רוצה לאכל. וכן אפשר להמשיל את ציון המקורות שבספר, לרשימת הרכיבים המופיעה על המזון המוכן.

נִרְאָה דְכַשֵּׁם שְׁבַמְזוֹן הַגְּשָׁמִי יֵשׁ לְכָל אָדָם מְזוֹן שׁוֹנֵה מִחֲבֵרוֹ, וְלְכָל בֵּית יֵשׁ מִתְכַּוְּנִים מִיַּחֲדִים וּמֵאֲכָלִים יְחִידִים מִשְׁלָהֶם, כֵּן בְּמְזוֹן הַרוּחָנִי בַתּוֹרָה, יֵשׁ לְכָל אֶחָד חֵלֶק מִיַּחַד מִשְׁלוֹ בַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁמִתְפַּלְלִים וְתַנּוּ חֵלְקֵנוּ בַתּוֹרָתְךָ, וְזֶה שְׁאִמְרוּ בְּגָמ' (ע"ז יט) אֵין אָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה אֲלֵא מִמְּקוֹם שְׁלָבוּ חֲפִץ. שאם חפץ ומשתוקק ללמוד זה, ויש לו הנאה מלמוד זה, זאת ראיה שזה חלקו בתורה, וצריך להתמיד בזה, מה שאין כן בבגדים, מערכת הבגוד הבסיסית היא אחידה אצל כלם, דלכל אחד יש בגד עליון ובגד תחתון, בגד ליום, ובגד ללילה, בגד ליום חל ובגד לשבת, והשונוי בין אחד לשני הוא רק ביפי החיצוני של הבגדים, כמו כן במצוות שהן בבחינת

לבושים, הבסיס של המצוה הוא אחיד אצל כל ישראל, דכלם שומעים שופר, ונוטלים לולב וכו', והשונויים הם בהדור, וביפי של המצוה. כמובא בגמ' (שבת קלג:) **הַתְּנָאָה לְפָנֵינוּ בְּמַצּוֹת.**

כְּתוּב (ישעיה כט, יג) "מַצּוֹת אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה" נראה לבאר דמי שמקיים מצוות, מצות אנשים מלמדה, הרי המצוות הן בבחינת מלבוש ישן ובלוי, והאדם צריך לראות שהמצוות יהיו בחיות ובהתחדשות, בבחינת בגד חדש, ועל זה אמר ישע' הנביא שעושים מצוות מלמדה, ללא חיות, ואין ערך למצוות אלו.

מְצִינוּ בְּגָמ' (סוכה כט:) לּוֹלֵב הַגְּזוּל פְּסוּל, מִשׁוּם דִּהְיָה לִיה מַצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבָרָה. נראה לבאר דמצוה הבאה בעבירה,

היא בבחינת מלבוש מלכלך, ולכן הוא פסול, ובתורה לא מצינו לשון בְּחַז"ל תּוֹרָה הַבָּאָה בַּעֲבָרָה אֵינָה תּוֹרָה, וכדומה. דבתורה שהיא מזון, אף שיש כמה דרגות, שלא לשמה ולשמה, וכן בלשמה כמה וכמה מדרגות, כל אלו הם עדין בבחינת תורה ומזון, אלא שיש מזון יותר משבת, ויש פחות, ואם חס ושלום התורה פרוכה בעבירה ממש, כגון הלומד על מנת לקנטר, הרי אין עליו שם תורה כלל. וכמובא בגמ' (ברכות יז) **כָּל הָעוֹשֶׂה שְׂלֵא לְשָׂמָה נוּחַ לוֹ שְׂלֵא נִבְרָא.**

וב'תוספות' שם מבאר שלומד על מנת לקנטר חבירו. ועל זה הלשון בגמ' **כָּל הָעוֹשֶׂה שְׂלֵא לְשָׂמָה,** ולא מזכר לומד תורה, דלמוד זה אין לו שם תורה כלל, והוא בבחינת מזון מקלקל, שלא רק שאינו מועיל, אלא מזיק. ולכן **נוח לו שלא נברא,** ולא היה מזיק עצמו. ובמצוה הבאה בעבירה, אף שפסול, עדין שם מצוה ובגד, עליו, אלא שהוא בגד מלכלך, ולכן הלשון **מצוה הבאה בעבירה,** דזה עדין מצוה ובגד, אלא שמלכלך ופסול, מה שאין כן בתורה, או שזה תורה - מזון המזין, או שזה עברה - מזון המזיק. ואם זה מזון המזיק לא שיך לזה שם מזון כלל, דלשון מזון, שיכת על דבר שמזין, ולא על דבר שמזיק. וכיון שלא נופל על זה שם מזון, לא נופל על זה שם תורה, אלא **עושה שלא לשמה,** ולכן לא מזכרת תורה הבאה בעבירה.

מְצִינוּ בְּגָמ' (סוכה כה.) הָעוֹסֵק בַּמַּצְוָה פְּטוּר מִן הַמַּצְוָה, וְלֹא מְצִינוּ לְשׁוֹן בְּחַז"ל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה פְּטוּר מֵהַתּוֹרָה, דְּמַצְוָה שְׁהִיא בְּבַחֲנֵית לְבוּשׁ, כְּמוֹ שְׂלֵא רְאוּי לְאָדָם שְׁלוּבֵשׁ בְּגָד, לְעֹזֵב אֵת הַבְּגָד, וְלִלְבֵּשׁ בְּגָד אַחֵר, אֲלֵא קִדְּם יִסִּים לְלִבְשׁ בְּגָד זֶה, וְאַחֵר כֵּן יִלְבֵּשׁ בְּגָד אַחֵר. כֵּן קִדְּם יִגְמַר לְעֵסֶק בַּמַּצְוָה שְׁעוֹסֵק, וְאַחֵר כֵּן יִעֲסֵק בְּעוֹד מַצְוָה. מֵה שְׁאִין כֵּן בַּתּוֹרָה שְׁהִיא בְּבַחֲנֵית מְזוֹן, יְכוּל בְּאִמְצַע הַסְּעָדָה לְאָכַל כָּל מֵאֲכָל, וְאִם בְּאִמְצַע הַלְמוּד רוֹצֵה לְלַמֵּד דְּבַר אַחֵר, יַעֲזֹב לְמוּד זֶה, וְיִלָּךְ לְלַמֵּד לְמוּד אַחֵר.

מְצִינוּ בְּגָמ' (סוטה יג.) א"ר חֲמָא בַר חֲנִינְא כָּל הָעוֹשֶׂה דְּבַר וְלֹא גָמְרוּ, וּבֵא אַחֵר וּגְמַר מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב עַל שְׁגִמְרוּ כָּאֵלוּ עֲשָׂאוּ. דאם אדם מתחיל ללבש בגד ואינו גומר, הרי לא לבשו, לכן במצוה, אם אינו גומר את המצוה, לא נקראת על שמו, אלא על שם גומרה. ובתורה לא מצינו על מי שמתחיל לחדש חדוש בתורה והשני עזר לו להשלים, שהחדוש נקרא על שם השני, דתורה היא מזון, וגם אם אכל קצת הרי זוהי אכילתו ונקראת על שמו. ואדרבה יש מעלה פְּשִׁלּוּמֵי שְׁנִים וּמְחַדְשִׁים יְחַד, שְׂאֵז מְכִינִים וְאוֹכְלִים תְּבַשִּׁיל מְצַלַּח יוֹתֵר.

**מְצִינּוֹ בְגָמ' (סוכה מה): כַּל הַמְצוֹת כֻּלּוֹ אֵין אָדָם יוֹצֵא בְהוֹ
אֵלָא דֶרֶךְ גְּדִילְתּוֹ, שְׁנֵאמַר עֲצֵי שְׁטִיִּים עִמְדִים,
שְׁעוּמִדִּים דֶּרֶךְ גְּדִילְתּוֹ. דְּכִמּוֹ שְׂאֵת הַבְּגָד אֵי אֲפֻשֶׁר לְלַבֵּשׁ הַפּוֹךְ, כִּן
הַמְצוֹה צְרִיכָה לְהִיטֵב יִשְׁרָה, מַה שְׂאִין כִּן בְּתוֹרָה שְׁהִיא מְזוּן, כְּמוֹ
שְׂאֵת הַמְזוּן יְכוּל לְאָכַל מִכָּל צַד שְׁהוּא רוֹצֵה, כִּן הַתּוֹרָה, יְכוּל לְפַלְפֵּל
בְּהַ מִכָּל צַד, כְּמוֹבָא בְּמִשְׁנָה (אבות ה, כה) **כִּן בְּג בַּג אֹמֵר הַפֶּךְ בְּהַ
וְהַפֶּךְ בְּהַ דְּכוּלָּהּ בְּהַ.****

וּמְצִינּוֹ מְצוֹת שְׁאֲפֻשֶׁר לְקִיָּמָן רַק בְּזַמְנִים מְסִימִים, מְצָה בְּפִסְחָה,
סִכָּה בְּסִכּוֹת, וְכַדוּמָה, דְּמְצוֹת הֵן בְּגָדִים, וְכִשְׁם שֵׁישׁ בְּגָדִי
קִיץ וּבְגָדִי חֶרֶף, בְּגָדִי יוֹם וּבְגָדִי לַיְלָה, וְיֵשׁ בְּגָדִים שְׁמַתְאִימִים רַק לְזַמְנָן
זֶה וְלֹא לְזַמְנָן אַחֵר, כִּן מְצוֹת, יֵשׁ שְׁמַתְאִימִים לְזַמְנִים מְסִימִים בְּלִבְדָה,
מַה שְׂאִין כִּן תּוֹרָה שְׁהִיא מְזוּן, כִּשְׁם שְׁאֲפֻשֶׁר לְאָכַל אֵת כָּל סוּגֵי הַמְזוּן
בְּכָל הַזְּמַנִּים, כִּן אֲפֻשֶׁר לְלַמֵּד אֵת כָּל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה בְּכָל הַזְּמַנִּים, וְלֹא
מְצִינּוֹ שֵׁישׁ תּוֹרָה שְׁמִיעֵדָת לְזַמְנָן זֶה בְּלִבְדָה.

יִשְׁוֹן מְצוֹת שְׁחִיבּוֹן חַל רַק עַל אֲנָשִׁים מְסִימִים, כְּמוֹ מְצוֹת מִיְחֻדוֹת
לְכַהֲנִים, לְלוֹוִים, וְכִן מְצִינּוֹ בְּגָמ' (ב"מ ל) **זֶקֶן וְאִינְהָ לְפִי כְּבוֹדוֹ**
פְּטוֹר מֵהַשְּׁבֵת אֲבָדָה, דְּמְצוֹת הֵן בְּגָדִים, וְכִמּוֹ שְׁבִבְגָדִים יֵשׁ
שְׁמַתְאִימִים לְזֶה וְלֹא לְזֶה, כִּן הַמְצוֹת שֶׁל הַכַּהֲנִים מְתֵאִימוֹת רַק
לְהֵם, וְלֹא לְאַחֲרִים, וְכִן בְּעוֹד מְצוֹת מִיְחֻדוֹת. מַה שְׂאִין כִּן בְּתוֹרָה, כִּל
חֻלְקֵי הַתּוֹרָה מִיעֲדִים לְכֻלָּם, דְּתוֹרָה הִיא מְזוּן, וְכִל דְּכַפֵּי יִתִּי וְיִיכוּל,
וְכִמּוֹ שְׂאִין הָאָדָם מְגַבֵּל מַה יֵּאֲכַל, וְכִל מַה שְׁפֻשֶׁר וּמִתֵּר יְכוּלִים כְּלָם
לְאָכַל, כִּן בְּתוֹרָה יְכוּלִים כְּלָם לְלַמֵּד מַה שְׁלָבָם חֲפֵץ, הַעֲקָר שִׁילְמַד
תּוֹרַת ה'. אֲבָל חֻקְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הֵן בְּבַחֲנֵינָת מְזוּן טָרֵף, דְּאֵף שֵׁישׁ
חֻקְמָה וּמְזוּן בְּגוֹיִים, כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (אי"ר ב, יג), אֲבָל הִיא בְּבַחֲנֵינָת
מְזוּן טָרֵף.

**מְצִינּוֹ בְּגָמ' (קידושין לא): גְּדוּל הַמְצוֹה וְעוֹשָׂה, מִמֵּי שְׂאִינּוֹ מְצוֹה
וְעוֹשָׂה, נִרְאָה דְּזֶה שְׂאִינּוֹ מְצוֹה עַל זֶה, הַבְּגָד אֵינוֹ מְתֵאִים
בְּשִׁבְלֵוֹ, דָּאֵם זֶה הִנֵּה בְּשִׁבְלֵוֹ, בְּנֻדְאֵי הִנֵּה מְצוֹה עַל זֶה, כְּדִי שִׁיזְכֶּה
לְזֶה, אֵלָא שֵׁישׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין מְצוֹת שְׁמִיעֵדוֹת לְכַהֲנִים וְאַסוּרוֹת
לְיִשְׂרָאֵלִים, שְׁשֵׁם הַמְצוֹה בְּבַחֲנֵינָת בְּגָד שְׂאִינּוֹ מְתֵאִים כְּלָל וְכְלָל
לְיִשְׂרָאֵל, וְאַסוּר לוֹ לְעִשׂוֹת הַמְצוֹה. מַה שְׂאִין כִּן מִי שְׂאִינּוֹ מְצוֹה
וְעוֹשָׂה, הוּא בְּבַחֲנֵינָת בְּגָד שְׂאִינּוֹ מְתֵאִים בְּשִׁלְמוֹת, אֲבָל יְכוּל לְלַבֵּשׁוֹ
וְלְזַכּוֹת בּוֹ אִם הוּא רוֹצֵה, וְלִכֵּן אָמְרוּ שְׁגִדוּל שְׁכָרוֹ שֶׁל הַמְצוֹה וְעוֹשָׂה,
הִיּוֹת שְׁהוּא יִהְיֶה מֵהַבְּגָד יוֹתֵר בְּשִׁלְמוֹת, דְּבְגָד זֶה מְתֵאִים עֲבוּרוֹ, יוֹתֵר
מִמֵּי שְׂאִינּוֹ מְצוֹה, שְׂאֵף שִׁיְהִינָה מֵהַבְּגָד, אֲבָל לֹא בְּשִׁלְמוֹת כְּמוֹ הַמְצוֹה
וְעוֹשָׂה.**

**מְצִינּוֹ בְּגָמ' (סוטה כא): א"ר יוֹסֵף מְצוֹה בְּעִידְנָא דְעֵסִיק בְּהַ
מְגָנָא וּמְצָלָא, בְּעִידְנָא דְלֹא עֵסִיק בְּהַ אַגוּנִי מְגָנָא
אַצוּלִי לֹא מְצָלָא, תּוֹרָה בֵּין בְּעִידְנָא דְעֵסִיק בְּהַ וּבֵין בְּעִידְנָא
דְלֹא עֵסִיק בְּהַ, מְגָנָא וּמְצָלָא. וּמְבָאָר רַש"י מְגָנָא מִן הַיִּסּוּרִין וּמִן
הַפְּרַעְנוֹת וּמְצָלָא מִיִּצְרַר הַרְעָה. הִינּוּ שְׁהַתּוֹרָה מְגָנָה עַל הָאָדָם מִן
הַפְּרַעְנוֹת וּמֵהַיִּסּוּרִים, וְכִן מְצִילְתּוֹ מִן הַחֻטָּא, תְּמִיד, גַּם בְּזַמְנָן שְׂאִינּוֹ
עוֹסֵק בְּתוֹרָה, מַה שְׂאִין כִּן הַמְצוֹת מְגָנוֹת מִן הַיִּסּוּרִים תְּמִיד,
וּמְצִילוֹת מִן הַחֻטָּא רַק בְּזַמְנָן שְׁמַתְעַסְקִים בְּמְצוֹה, וְלֹא לְאַחֵר מִכֵּן.
נִרְאָה לְבָאָר דְּהַמְצוֹת הֵן לְבוֹשִׁים, וּבְזַמְנָן שְׂאֵדָם עוֹסֵק בְּמְצוֹה, הִרִי**

הוּא עֹסֵק בְּפִנְיִמִיּוֹתוֹ בְּמְצוֹה, לְכִן הֵן גַּם מְגָנוֹת מִן הַיִּסּוּרִים וְגַם
מְצִילוֹת מִן הַיִּצְרַר הַרְעָה שְׁנֵמְצָא בְּפָנִים בְּתוֹךְ גּוּפוֹ שֶׁל הָאָדָם, אֲבָל
לְאַחֵר שְׁגָמַר הַמְצוֹה הִרִי הוּא בְּבַחֲנֵינָת לְבוֹשׁ, וְכִמּוֹ שְׁלִבּוֹשׁ מְגָן עַל
הָאָדָם מְדַבְּרִים שְׂבָאִים מִן הַחוּץ, כְּמוֹ קֶר וְחָם וְכוּ', כִּן הַמְצוֹה הִיא
כְּלִבּוֹשׁ מְגָן מֵהַפְּרַעְנוֹת וּמֵהַיִּסּוּרִים, אֲבָל אֵין לָהּ הַשְּׁפִיעָה עַל פְּנִימִיּוֹת
הָאָדָם, וְלִכֵּן אֵין לָהּ הַשְּׁפִיעָה עַל הַיִּצְרַר הַרְעָה שְׁנֵמְצָא בְּתוֹךְ הָאָדָם, וּבְזַמְנָן
שֶׁלֹּא עוֹסֵק בְּמְצוֹה אֵינְהָ מְצִילְתּוֹ מִן הַחֻטָּא, מַה שְׂאִין כִּן בְּתוֹרָה
שְׁהִיא בְּחִינַת מְזוּן, כְּמוֹ שְׁמִזּוֹן נִכְנָס לְתוֹךְ גּוּפוֹ שֶׁל הָאָדָם וְגַם לְאַחֵר
הָאֲכִילָה הַמְזוּן מִחִיָּה אוֹתוֹ וְנִהְפֵךְ לְדָם וְכוּ', כִּן הַתּוֹרָה נִכְנָסֶת לְתוֹךְ
הָאָדָם, וְגַם לְאַחֵר הַלְמוּד מִמְּשִׁיכָה פְּעֻלְתָּהּ, וּמְצִילְתּוֹ מִן הַיִּצְרַר שְׁנֵמְצָא
בְּתוֹכּוֹ, שְׁהַתּוֹרָה פּוֹעֵלֶת וּמְשַׁפְּיעָה בְּפִנְיִמִיּוֹת הָאָדָם כְּמוֹ מְזוּן.

וְהַטְעִים שְׁהַתּוֹרָה גַּם מְגָנָה מֵהַיִּסּוּרִים וּמֵהַפְּרַעְנוֹת שְׂבָאִים מִן הַחוּץ
בְּבַחֲנֵינָת לְבוֹשׁ, דְּהַתּוֹרָה הִיא גַּם מְצוֹה, דִּישׁ מְצוֹה לְלַמֵּד
תּוֹרָה, וּמְמִילָא הִיא גַּם בְּבַחֲנֵינָת מְזוּן, וְגַם בְּבַחֲנֵינָת לְבוֹשׁ. כְּמוֹבָא
בְּ'תוֹרָה אוֹר' (בראשית ב) **הַתּוֹרָה אֵף עַל פִּי שְׁנִקְרָאת מְזוּן, הִיא
גַּם כִּן בְּבַחֲנֵינָת לְבוֹשׁ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב "עֵטָה אוֹר כְּשִׁלְמָה".** וְכִן
מִשְׁמַע מֵהַגָּמ' (חגיגה יד) **"וּבְבִיתִי אֵין לְחֵם וְאֵין שְׁמָלָה" שְׂאִין
בְּיַדִּי לֹא מְקָרָא וְלֹא מְשִׁנָּה וְלֹא גְמָרָא.** רוֹאִים שְׁהַתּוֹרָה מְקָרָא
וּמְשִׁנָּה וְגְמָרָא, הִיא גַּם בְּבַחֲנֵינָת "לְחֵם" וְגַם בְּבַחֲנֵינָת "שְׁמָלָה". וְכַפֵּי
שְׂבָאָרְנוּ בְּמֵאמְרָא 'חֲשַׁמֵּל דָּם', שְׁבָלְמוּד הַתּוֹרָה יֵשׁ בְּחִינַת מְזוּן וְיֵשׁ
בְּחִינַת לְבוֹשׁ, וְעַל יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה בְּפָה מְתַקְּשֵׁרִים לְאוֹר הַמְקִיף
בְּבַחֲנֵינָת שְׁמָלָה. וְעִיּוֹן הַלְמוּד מְקֻשֶׁר לְאוֹר הַפְּנִימִי בְּבַחֲנֵינָת מְזוּן. וְכִן
שְׁמַעֲתִי מַעֲשֵׂה עַל הַרְח"ו ר' מְנַדֵּל פּוֹטְרָפָאס זצ"ל, שְׁשִׁאֲלוּהוּ לְשִׁלּוּמוֹ
בְּזַמְנָן שְׁהִיָּה בְּרוּסִיָּה בְּמַצָּב דְּחוּק, כְּשִׁהִיָּתָה לוֹ רַק פְּרוּסֶת לְחֵם עִם
מְעַט מֵיִם, וְעִנָּה **"הַלְוֵאֵי שְׁהַרוּחָנִיּוֹת יִהְיֶה טוֹב כְּמוֹ הַגְּשָׁמִיּוֹת".**
וּבְאָר שְׁהַגְּשָׁמִיּוֹת אֵף עַל פִּי שְׁהוּא לְחֵם וּמֵיִם, זֶה נִכְנָס בְּפִנְיִמִיּוֹתוֹ
וְנִהְיָה חֵלֶק מִמֶּנּוּ, וְהַלְוֵאֵי שְׁגַם הַרוּחָנִיּוֹת יִהְיֶה חֵלֶק מִמֶּנּוּ וְלֹא יִשְׂאָר
בְּבַחֲנֵינָת מְקִיף בְּלִבְדָה.

**מְצִינּוֹ בְּגָמ' (סוטה כא): עֲבֵרָה מְכַבָּה מְצוֹה וְאֵין עֲבֵרָה מְכַבָּה
תּוֹרָה, וְרַש"י שֵׁם (ד"ה בעידנא) מְקֻשָּׁה אֵיךְ הַגָּמ' אוֹמְרַת
שְׁעֲבֵרָה מְכַבָּה וּמְבַטְלַת אֵת הַמְצוֹה, הִרִי הַמְצוֹה הִיא מְגָן מִן הַפְּרַעְנוֹת,
וְצְרִיכָה לְהִגֵּן מִהַפְּרַעְנוֹת שֶׁל הַעֲבֵרָה, וּמִיִּשְׁבֵּל לְפִי דְּבַרְבֵּינוּ דְּהַמְצוֹה מְגָנָה
רַק מִן הַפְּרַעְנוֹת שְׂבָאָה מִבְּחוּץ כְּדַלְעִיל. מַה שְׂאִין כִּן עֲבֵרָה זֹו טְמֵאָה
שְׂבָאָה מִבְּפָנִים, דְּהַיִּצְרַר הַרְעָה נִמְצָא בְּפָנִים, וְכִמּוֹ שְׁגִנְדַּר הַיִּצְרַר אֵין לְמְצוֹה
כַּח לְהַצִּיל אֵת הָאָדָם בְּזַמְנָן שְׂאִינּוֹ עוֹסֵק בְּהַ, כִּן נִגְדַּר טְמֵאָת הַעֲבֵרָה,
שְׂבָאָה כְּתוֹצָאָה מִן הַיִּצְרַר הַרְעָה, אֵין לְמְצוֹה כַּח, וּקְדַשְׁתּוֹ הַמְצוֹה נְדַחִית
מִפְּנֵי הַעֲבֵרָה, אֲבָל קְדַשְׁתּוֹ הַתּוֹרָה אֵינְהָ נְדַחִית מִטְּמֵאָת הַעֲבֵרָה, הִיּוֹת
שְׁהַתּוֹרָה פּוֹעֵלֶת בְּפָנִים, וְטְמֵאָת הַעֲבֵרָה אֵינְהָ יְכוּלָה לְדַחּוֹת אֵת
קְדַשְׁתּוֹ הַתּוֹרָה.**

**מְצִינּוֹ בְּגָמ' (מנחות מג): בְּשַׁעָה שְׁנִכְנָס דּוֹד לְבֵית הַמְּרֻחֵץ וְרָאָה
עֲצָמוֹ עָרוּם, אָמַר אוֹי לִי שְׂאֲעַמַּד עָרוּם בְּלֹא מְצוֹה.
לְכֹאוּרָה מְדוּעָה הַלְשׁוֹן אוֹי לִי שְׂאֲעַמַּד עָרוּם בְּלֹא מְצוֹה, הִנֵּה צְרִיךְ
לוֹמַר, אוֹי לִי שְׂאֲעַמַּד בְּלֹא מְצוֹה, וּמְדוּעָה הִנֵּה צְרִיךְ לוֹמַר שְׁהוּא עָרוּם,
נִרְאָה דְּבָא לְרַמֵּז שְׁהַמְצוֹת הֵן בְּגָדִים, וְלִכֵּן אָמַר שְׂאֲעַמַּד עָרוּם
בְּלֹא מְצוֹה, בְּלֹא לְבוֹשׁ הַמְצוֹה, שְׂאֵם אֵין לוֹ מְצוֹת הוּא בְּבַחֲנֵינָת**

ערום. וכן מצינו בגמ' (מגילה לב.) **אמר רבי יוחנן כל האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום, ערום סלקא דעתך אלא אימא נקבר ערום בלא מצוות, ורואים שאדם בלי מצוות נקרא ערום, וכן מצינו ברש"י (יחזקאל טז, ז) "ואת ערום ועריה מן המצוות. מצינו בגמ' (שבועות כט.) כל המצוות פלן מצנות ציצית. נראה דהגמ' רומזת שהמצוות הם בגדים, ולכן אמרו כל המצוות הם מצנות ציצית כמו שהציצית היא בגד של מצנה, כך כל המצוות הם לבושים. וכן ציצית בגימטריא ת"ר, ובניחוד עם השמונה חוטים והחמשה קשרים, הרי הם תרל"ג, לרמז שכל התרל"ג מצוות הן בבחינת בגד של ציצית.**

מובא ב'תניא' (פ"ז) על מצנות צדקה שהיא עקר המצוות המעשיות ועולה על כללנה, ולכן היא נקראת בירושלמי בשם מצנה סתם, ולכן היא שקולה כנגד כל המצוות. ומצינו בגמ' (ב"ב ט:): "וילבש צדקה פשריו" לומר לך מה שריון זה כל קלפה וקלפה מצטרפת לשריון גדול, אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול, ר' חנינא אמר מהכא "וכבד עדים כל צדקתינו" מה בגד זה כל נימא ונימא מצטרפת לבגד גדול, אף צדקה וכו'. רואים שהפתיח המשיל את מצנות צדקה לבגד, ומכאן נלמד לכל המצוות שהן בגדים, דמצנה זו שקולה כנגד כל המצוות, והיא עקר המצוות מעשיות. וכן מובא בספר 'בית הלוי' (ח"ג דרוש טז) על הפתיח (ישעי' סא, י) **"כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני", שמצנות צדקה היא בבחינת בגד. לכן היא נקראת **"מעיל צדקה"**. ומוסיף שם שהמצנה נקראת בשם **"בגדי ישע"**, דבזכותה יזכו לישועה וגאולה. כמו שפתיח **"ציון במשפט תפודה ושביה בצדקה"**. וכן מצינו במדרש (בתי מדרשות ח"ב) **ולכל צדיק וצדיק מעטפו מעיל צדקה שלו, שנאמר "כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני"**.**

מצינו במשנה (אבות ד, ב) **מצנה גוררת מצנה**. נראה לבאר דכשם שבגשמיות, אדם לובש בגד אחד ומיד לובש עוד בגד ועוד בגד, כך במצוות מצנה גוררת מצנה. וכן מובא בספר 'סוד השמחה' מהרב גלזרסון שליט"א, (ע' 71) שבחשוב המלה **צדקה** בא"ת ב"ש מתקבלות שוב אותיות **צדקה**, לרמז שצדקה הנקראת מצנה סתם, גוררת מצנה אחרת.

מובא ב'ספר הגלגולים' להאריז"ל (ריש פ"ד) שאם אדם לא קיים כל התרל"ג מצוות, צריך לחזור בגלגול לעולם הזה כדי לקיים. ומאידך על למוד התורה לא מצינו שאם אדם חסר מסכת אחת הוא

צריך לחזור בגלגול בשביל זה. ומבאר לדברינו כיון שכל מצנה נותנת לאדם בגד מסים ואין בגד זה דומה לחברו, וכמו שבגשמיות אדם נצרך לכל סוגי הבגדים, כך בגן עדן, כדי שלא יחסר לו אחד מסוגי הבגדים, צריך לחזור בגלגול לקיים כל המצוות, מה שאין כן במזון אדם אינו נצרך לכל סוגי המזון. וכעין זה מובא ב'תורה אור' (מקץ לב): **צריכה הנשמה לקיים תרל"ג מצוות בכדי שיהיה המלבוש בשלמות, ואם חסר אחד מהמצוות חסר לבושו**. וכן מצינו בזהר (ויחי רכו:): **יש מצוות התורה שעושות לבוש כבוד למעלה, ויש מצוות התורה שעושות לבושי כבוד למטה, והכל נצרכים לו לבן אדם**.

ולבושי הגן עדן אינם בדוקא בדגמת בגדים, אלא כל דבר שמקיף ושומר על האדם נקרא לבוש, כמו בית, כלי רכב, וכל מצנה נותנת לבוש שונה. וכן מובא בלק"ת להאריז"ל (עקב ע' רמו) שדבור האדם מתקשר עם אור המקיף, ומצינו בזהר (תיקונים קיח.) שדבור האדם יוצר בנינים, דבורי קדשה יוצרים בנינים של קדשה, ודבורים אסורים יוצרים בנינים בלעמת זה, ורואים שאור המקיף הוא בבחינת בית. וכן מובא בלק"ת (צו יט:): **שיש לבושים מהמצוות בבחינת ספינות רוחניות, לשוט אתם בים החכמה העליונה**. וכן מצינו בזהר (תיקונים מג.) שאניות הן עינים שמסתכלות בתורה. וכן מצינו בזהר (ויקהל קצט.) שממשיל את הנשמה שיוצרת לעולם הזה להתלבש בלבוש הגוף, לאדם שיוצא לספינה לשוט בים, והגוף הוא בבחינת ספינה, דספינה היא גם כן בבחינת לבוש כמו הגוף.

מצינו בגמ' (שבת יב.) **תניא חנינא אומר חביב אדם למשמש בבגדו ערב שבת עם חשכה, א"ר יוסף הלכתא רבתיא לשבתא**. ומבאר רש"י **הלכתא רבתיא דבר גדול יש פאן להפרישו מאסור שבת**. לכאורה קשה מדוע דוקא על זה אמר ר' יוסף שזה דבר גדול, הרי יש כמה וכמה אזהרות והרחקות בהלכות שבת, ומדוע דוקא פאן שבת ר' יוסף שזה דבר גדול. נראה לבאר דמה שאמר שחביב אדם למשמש בבגדו, מלבד הענין בפשטות, יש פאן פונה עמקה, דאם האדם רוצה לזכות לקדשת שבת, צריך למשמש בבגדו, בעניני התורה ומצוות שלו, כדי שיזכה בזכות התשובה לקבל קדשת שבת, ועל זה אמר ר' יוסף **הלכתא רבתיא לשבתא, וכפירש"י דבר גדול יש פאן**. וכן נראה לבאר את הגמ' (שבת קיג.) **"וכבדתו שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חל"**. שצריך האדם להרבות בתורה בשבת, שמלבושי התורה ומצוות שלו בשבת, יהיו יותר יפים מאשר בחל.

אודה מאד לכל מי שישלח לי הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים

בכדי להוציא לאור את המהדורה החדשה של ספר 'סוד החשמל' אנו זקוקים לעוד נרשמים. הנרשמים מראש יקבלו את הסט [4 כרכים] במחיר 80 ש"ח בלבד. אין צורך לשלם מראש. נא להשאיר הודעה בתא קולי 0573109982. או בפקס 0737254480. או במייל fish@neto.net.il כמו כן אנו זקוקים לתרומות להדפסת עלונים. המעוניינים בחוברת 'פתח לסדור הרש"ש' או 'סוד החצי' [כל חוברת 250 עמודים 5 ש"ח] ישאירו הודעה כנ"ל. המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני את מאמר צניעות האישה עם הוספות חדשות [סוד חיי האישות לאור הקבלה לנשואים בלבד], או את הגליון החודשי, ישלחו בקשה לכתובת המייל.